

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ઓમ પ્રકાશ

વિ.

સ્ટેટ ઓફ યુ.પી.

મે ૧૧, ૨૦૦૬

[અરિજિત પસાયત અને એસ.એચ. કાપડિયા, ન્યાયમૂર્તિઓ]

પીનલ કોડ, ૧૮૬૦ – કલમ ૩૭૬ – બળાત્કાર – ભોગ બનનારના માતા-પિતા સાથે સંબંધ ધરાવતો આરોપી – અદાલત પરિસર નજીક જિલ્લા પરિષદની વરંડામાં બળાત્કાર જ્યાં આરોપી આગલા દિવસે ધરપકડ કરાયેલા ભોગ બનનારના પતિને જામીન મેળવવામાં મદદ કરવા આવ્યો હતો – ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીને દોષિત ઠેરવ્યો – હાઈકોર્ટે એ આધાર પર દોષિત ઠરાવ અને સજાને સમર્થન આપ્યું કે ભોગ બનનારનો પુરાવો વિશ્વસનીય અને નક્કર હતો, અને દોષિત ઠરાવ નોંધવા માટે તે પોતે જ પૂરતું હતું – સાચાપણું – પરિણીત મહિલા માટે પોતાની પ્રતિષ્ઠા અને સન્માનને નુકસાન પહોંચાડ્યા પછી આરોપીને ખોટી રીતે ફસાવવાનું કોઈ દેખીતું કારણ નહોતું – જાતીય હુમલાનો ભોગ બનનારને સાગરિત તરીકે ગણવામાં આવતી નથી અને તેથી, તેણીના પુરાવાને ડૉક્ટરના પુરાવા સહિત અન્ય કોઈ પુરાવાથી સમર્થનની જરૂર નથી.

કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) – સગર્ભા ભોગ બનનાર પર બળાત્કાર – દોષિત ઠરાવ – કોર્ટે ઠેરવેલ કે – પુરાવા દ્વારા એ સ્થાપિત થવું જોઈએ કે આરોપીને ભોગ બનનાર ગર્ભવતી હોવાની જાણકારી હતી – માત્ર જાણકારીની શક્યતા પૂરતી નથી.

કલમ ૨૨૮-એ – ન્યાયિક ચુકાદાઓમાં બળાત્કારનો ભોગ બનનારનું નામ છાપવું અથવા પ્રકાશિત કરવું – કોર્ટે ઠેરવેલ કે – જાતીય ગુનાનો ભોગ બનનારનું સામાજિક શોષણ અથવા બહિષ્કાર અટકાવવાના સામાજિક ઉદ્દેશ્યને ધ્યાનમાં રાખીને, જેના માટે કલમ ૨૨૮-એ ઘડવામાં આવી છે, તે યોગ્ય છે કે ચુકાદાઓમાં, પછી તે આ કોર્ટ હોય, હાઈકોર્ટ હોય કે નીચલી કોર્ટ હોય, ભોગ બનનારનું નામ દર્શાવવું જોઈએ નહીં.

બનાવના એક દિવસ પહેલા ભોગ બનનાર-બાતમીદાર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧ ના પતિની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. બનાવના દિવસે, જ્યારે ચલણ સંબંધિત કોર્ટમાં લાવવાનું હતું, ત્યારે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧ ના માતા-પિતા સાથે સંબંધ ધરાવતો આરોપી તેમને કોર્ટ પરિસરમાં મળ્યો હતો. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧ ના પતિનો ભાઈ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨, પણ તેની સાથે હતો અને ભોગ બનનાર તેની સાથે તેના પતિના જમીન વિશે વાત કરી રહી હતી. થોડા સમય પછી, આરોપીએ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ ને ચલણ આવ્યું છે કે નહીં તે જાણવા માટે મોકલ્યો. પછી, બપોરે, આરોપીએ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧ ને કાબૂમાં લઈ લીધી અને કોર્ટ નજીક જિલ્લા પરિષદની વરંડામાં તેણીની પર બળાત્કાર ગુજારવાનું શરૂ કર્યું. જ્યારે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧ એ બૂમાબૂમ કરી, ત્યારે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ અને અન્ય એક વ્યક્તિ ત્યાં આવ્યા, તેણીની પર બળાત્કાર ગુજારી રહેલા આરોપી પર હુમલો કર્યો, તેને પકડી લીધો અને તેને પોલીસ સ્ટેશન લઈ ગયા. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧ દ્વારા આપવામાં આવેલી મૌખિક માહિતી પર કેસ નોંધવામાં આવ્યો હતો. ડૉક્ટરો દ્વારા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧ અને આરોપીની તપાસ કરવામાં આવી હતી. તપાસ પૂર્ણ થયા પછી, ચાર્જશીટ ફાઇલ

કરવામાં આવી અને કેસ સેશન્સ કોર્ટમાં કમિટ કરવામાં આવ્યો. આરોપી સામે આઈપીસીની કલમ ૩૭૬ હેઠળ ચાર્જ ઘડવામાં આવ્યો હતો.

ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૭૩ ની કલમ ૩૧૩ હેઠળના તેના નિવેદનમાં આરોપીએ જણાવ્યું હતું કે તે ભોગ બનનારના પતિને જામીન પર મુક્ત કરાવવામાં મદદ કરવા માટે આવ્યો હતો અને તે હેતુ માટે તેણે કેટલાક પૈસા લીધા હતા. જ્યારે ચલણ આવ્યું ત્યારે પૈસા પરત કરવાના પ્રશ્ન પર આરોપી, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ અને ભોગ બનનારના પિતા વચ્ચે ઝઘડો થયો હતો. તેઓએ તેના પર હુમલો કર્યો અને તેને ફોજદારી કેસમાં ફસાવવામાં આવ્યો.

ભોગ બનનાર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ અને ડૉક્ટરના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા ટ્રાયલ કોર્ટે ઠેરવ્યું કે આરોપો સ્થાપિત થયા છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૩ ના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા, એવું ઠેરવવામાં આવ્યું કે આરોપીને જાણ હોવી જ જોઈએ કે ભોગ બનનાર ગર્ભવતી હોવાની પૂરી શક્યતા છે, અને તદનુસાર તેને કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યો.

હાઈકોર્ટે દોષિત ઠરાવ અને સજાને સમર્થન આપતા નોંધ્યું કે ભોગ બનનારનો પુરાવો વિશ્વસનીય અને નક્કર હતો, અને દોષિત ઠરાવ નોંધવા માટે તે પોતે જ પૂરતું હતું. તેથી વર્તમાન અપીલ.

અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે (૧) ફરિયાદપક્ષની રજૂઆત સ્પષ્ટપણે માન્યામાં ન આવે તેવી હતી કારણ કે જે આરોપી ભોગ બનનારના પતિને જામીન પર મુક્ત કરાવવામાં મદદ કરવા માટે ગયો હતો તે તેણીની પર બળાત્કાર ગુજારશે, તે પણ ધોળા દિવસે (૨) કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) ની જરૂરિયાતો સાબિત થઈ ન હતી.

અપીલ ફગાવી દેતા, કોર્ટે

કોર્ટે ઠેરવેલ કે: ૧. ભોગ બનનારે આરોપીને ખોટી રીતે ફસાવ્યો હોવાનું બચાવ પક્ષ તરફથી આપવામાં આવેલ સૂચન તર્કને અપીલ કરતું નથી. પરિણીત મહિલા

માટે પોતાની પ્રતિષ્ઠા અને સન્માનને નુકસાન પહોંચાડ્યા પછી આરોપીને ખોટી રીતે ફસાવવાનું કોઈ દેખીતું કારણ નહોતું. [૩૨૫-સી]

૨.૧. જાતીય ગુનાના ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીને સાગરિતની સમકક્ષ રાખી શકાય નહીં. તે વાસ્તવમાં ગુનાનો ભોગ બનેલી છે. એવિડન્સ એક્ટમાં ક્યાંય એવું કહેવામાં આવ્યું નથી કે જ્યાં સુધી તેણીના પુરાવાને ભૌતિક વિગતોમાં સમર્થન આપવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેનો સ્વીકાર કરી શકાતો નથી. તેણી કલમ ૧૧૮ હેઠળ નિઃશંકપણે સક્ષમ સાક્ષી છે અને તેણીના પુરાવાને શારીરિક હિંસાના કેસોમાં ઇજાગ્રસ્ત સાથે જોડાયેલ જેટલું જ વજન મળવું જોઈએ. ઇજાગ્રસ્ત ફરિયાદી અથવા સાક્ષીના કિસ્સામાં તેણીના પુરાવાના મૂલ્યાંકનમાં પણ એટલી જ હદે કાળજી અને સાવધાની રાખવી જોઈએ અને તેનાથી વધુ નહીં. જરૂરી એ છે કે કોર્ટે એ હકીકતથી વાકેફ હોવું જોઈએ કે તે એવી વ્યક્તિના પુરાવા સાથે કામ કરી રહી છે જે તેણીની દ્વારા લગાવવામાં આવેલા ચાર્જના પરિણામમાં રસ ધરાવે છે. જો કોર્ટ આ વાત ધ્યાનમાં રાખે છે અને સંતોષ અનુભવે છે કે તે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીના પુરાવા પર કાર્યવાહી કરી શકે છે, તો ઇન્ડિયન એવિડન્સ એક્ટ, ૧૮૭૨ માં કલમ ૧૧૪ ના દૃષ્ટાંત (બી) ની સમાન કાયદા અથવા પ્રથાનો કોઈ નિયમ સામેલ નથી કે જેમાં તેને સમર્થનની જરૂર પડે. જો કોઈ કારણસર કોર્ટ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીની જુબાની પર સંપૂર્ણ વિશ્વાસ મૂકવામાં ખચકાય છે, તો તે એવા પુરાવા શોધી શકે છે જે સાગરિતના કેસમાં જરૂરી સમર્થનથી ઓછા હોય તેવા પુરાવા તેણીની જુબાનીને ખાતરી આપી શકે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીની જુબાનીને ખાતરી આપવા માટે જરૂરી પુરાવાનું સ્વરૂપ આવશ્યકપણે દરેક કેસના તથ્યો અને સંજોગો પર આધાર રાખે છે. પરંતુ જો ફરિયાદપક્ષની સાક્ષી પુખ્ત વયની અને સંપૂર્ણ સમજણ ધરાવતી હોય, તો કોર્ટ તેણીના પુરાવા પર દોષિત ઠરાવનો આધાર રાખવા માટે હકદાર છે સિવાય કે તે નબળા અને વિશ્વાસપાત્ર ન હોય. જો કેસના રેકૉર્ડ પર દેખાતા સંજોગોની સંપૂર્ણતા એ દર્શાવે છે કે આરોપી વ્યક્તિને ખોટી રીતે સંડોવવા માટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી પાસે કોઈ મજબૂત હેતુ નથી, તો કોર્ટે સામાન્ય રીતે

તેણીના પુરાવાનો સ્વીકાર કરવામાં કોઈ ખચકાટ રાખવો જોઈએ નહીં. [૩૨૬-બી-એફ]

૨.૨. જાતીય હુમલાનો ભોગ બનનારના પુરાવાને ડૉક્ટરના પુરાવાના સમર્થનની જરૂર નથી. આપેલ કેસમાં જો ભોગ બનનારની તપાસ કરનાર ડૉક્ટરને બળાત્કારના કોઈ ચિહ્નો જોવા ન મળે, તો પણ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીની એકમાત્ર જુબાની પર અવિશ્વાસ કરવાનું કોઈ કારણ નથી. [૩૨૫-એ-બી]

સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિ. ગુરમીત સિંહ, [૧૯૯૬] ૨ એસસીસી ૩૮૪ અને મહારાષ્ટ્ર વિ. ચંદ્રપ્રકાશ કેવલચંદ જૈન, [૧૯૯૦] ૧ એસસીસી ૫૫૦, પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

૩. કલમ ૩૭૬ ની પેટા-કલમ (૨) બળાત્કારના કેટલાક વિશેષ કેસોને વધુ કડક સજા સાથે શિક્ષાપાત્ર બનાવે છે. જે વર્ગ વધુ કડક સજા આકર્ષે છે તે પૈકીની એક ગર્ભવતી મહિલા પર બળાત્કાર છે. આવા કિસ્સાઓમાં જ્યાં બળાત્કારનો ગુનો સ્થાપિત થયો હોય ત્યાં કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) ના અમલ માટે ફરિયાદપક્ષે એ પણ સ્થાપિત કરવું પડશે કે આરોપી જાણતો હતો કે ભોગ બનનાર ગર્ભવતી છે. વર્તમાન કેસમાં આવો કોઈ પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો. ટ્રાયલ કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચી હતી કે આરોપી તેને જાણતો હોવાની "પૂરી શક્યતા" હતી. શક્યતા અને નિશ્ચિતતા વચ્ચે મોટો તફાવત છે. કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલા કેસ પર વિચાર કરતી વખતે એ જોવાની જરૂર છે કે શું પુરાવા આરોપીની જાણકારી સ્થાપિત કરે છે. માત્ર જાણકારીની શક્યતા પૂરતી નથી. જ્યારે કેસ એવો હોય કે જેમાં ગુનાના ગંભીર સ્વરૂપને કારણે, કાયદાકીય રીતે નિર્ધારિત મુજબ, વધુ કડક સજા પૂરી પાડવામાં આવી હોય, ત્યારે તે સ્થાપિત થવું જોઈએ અને શક્યતા અનુમાનિત કરવી જોઈએ નહીં. કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) ની ભાષા સ્પષ્ટ છે. તેને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા એ સ્થાપિત કરવાની જરૂર છે કે આરોપી જાણતો હતો કે તેણી ગર્ભવતી છે. આ "તેણી ગર્ભવતી છે તે જાણવા છતાં" અભિવ્યક્તિના ઉપયોગ પરથી સ્પષ્ટ છે.

આ વૈચારિક રીતે અલગ છે કે તેની જાણકારીની શક્યતા છે અથવા કદાચ તે જાણતો હતો. જાણકારી વિશે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા હકારાત્મક પુરાવા રજૂ કરવાના રહેશે. આરોપી જાણતો હતો કે ભોગ બનનાર ગર્ભવતી છે તે દર્શાવવા માટે રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવેલી કોઈપણ સામગ્રીની ગેરહાજરીમાં આઈપીસીની કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) લાગુ કરી શકાય નહીં. તે હદ સુધી નીચલી અદાલતોના ચુકાદાઓ ટકાવી શકાય તેમ નથી. જોકે, આઈપીસીની કલમ ૩૭૬(૧) હેઠળ નિર્ધારિત લઘુત્તમ સજા સ્પષ્ટપણે લાગુ પડે છે. [૩૨૬-એફ-જી, ૩૨૭-જી-એચ, ૩૨૮-એ-સી]

જ. ચુકાદામાં ભોગ બનનારના નામનો ઉલ્લેખ નથી. આઈપીસીની કલમ ૨૨૮-એ અમુક ગુનાનો ભોગ બનનારની ઓળખ જાહેર કરવાને શિક્ષાપાત્ર બનાવે છે. કલમ ૩૭૬, ૩૭૬-એ, ૩૭૬-બી, ૩૭૬-સી અથવા ૩૭૬-ડી હેઠળનો ગુનો આચરવામાં આવ્યો હોવાનો અથવા આચરવામાં આવ્યો હોવાનું જણાતું હોય તેવા કોઈપણ વ્યક્તિની ઓળખ જાહેર કરી શકે તેવી કોઈપણ બાબતનું નામ છાપવું અથવા પ્રકાશિત કરવા બદલ સજા થઈ શકે છે. તે સાચું છે કે, નિયંત્રણ હાઈકોર્ટ અથવા સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા ચુકાદાના છાપવા અથવા પ્રકાશન સાથે સંબંધિત નથી. પરંતુ જાતીય ગુનાનો ભોગ બનનારનું સામાજિક શોષણ અથવા બહિષ્કાર અટકાવવાના સામાજિક ઉદ્દેશ્યને ધ્યાનમાં રાખીને જેના માટે કલમ ૨૨૮-એ ઘડવામાં આવી છે, તે યોગ્ય રહેશે કે ચુકાદાઓમાં, પછી તે આ કોર્ટ હોય, હાઈકોર્ટ હોય કે નીચલી કોર્ટ હોય, ભોગ બનનારનું નામ દર્શાવવું જોઈએ નહીં. ચુકાદામાં તેણીનું 'ભોગ બનનાર' તરીકે વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. [૩૨૨-સી-ઈ]

કર્ણાટક વિ. પુટ્ટારાજા, [૨૦૦૪] ૧ એસસીસી ૪૭૫, પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

ક્રિમિનલ અપેલેટ હકુમત: ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૬૨૯ વર્ષ ૨૦૦૬.

અલ્હાબાદ ખાતેની હાઈકોર્ટના ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૭૦૦ વર્ષ ૧૯૮૭ ના તારીખ

જ.૩.૨૦૦૩ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે.

અપીલકર્તા તરફે એમ.પી. શોરવાલા, વકીલ.

સામાવાળા તરફે આર.કે. સિંઘ, જતીન્દર કુમાર ભાટિયા, વકીલો.

### કોર્ટનો ચુકાદો નીચે મુજબ આપવામાં આવેલ

અરિજિત પસાયત, ન્યાયમૂર્તિ. રજા મંજૂર કરવામાં આવી.

અપીલકર્તા અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ, લખનૌ બેન્ચના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાની કાયદેસરતા પર પ્રશ્ન ઉઠાવે છે, જેમાં ઇન્ડિયન પીનલ કોડ, ૧૮૬૦ (ટૂંકમાં 'IPC') ની કલમ ૩૭૬(૨)(ઇ) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે અપીલકર્તાના દોષિત ઠરાવને સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે, જે હરદોઈના વિદ્વાન છક્રા એડિશનલ સેશન્સ જજ દ્વારા નોંધવામાં આવ્યું હતું અને એનાયત કરાયેલ ૧૦ વર્ષની કેદની સજાને સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે.

અમે ભોગ બનનારનું નામ ઉલ્લેખ કરવાનો ઈરાદો ધરાવતા નથી. આઈપીસીની કલમ ૨૨૮-એ અમુક ગુનાનો ભોગ બનનારની ઓળખ જાહેર કરવાને શિક્ષાપાત્ર બનાવે છે. કલમ ૩૭૬, ૩૭૬-એ, ૩૭૬-બી, ૩૭૬-સી અથવા ૩૭૬-ડી હેઠળનો ગુનો આચરવામાં આવ્યો હોવાનો અથવા આચરવામાં આવ્યો હોવાનું જણાતું હોય તેવા કોઈપણ વ્યક્તિની ઓળખ જાહેર કરી શકે તેવી કોઈપણ બાબતનું નામ છાપવું અથવા પ્રકાશિત કરવા બદલ સજા થઈ શકે છે. તે સાચું છે કે, નિયંત્રણ હાઈકોર્ટ અથવા સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા ચુકાદાના છાપવા અથવા પ્રકાશન સાથે સંબંધિત નથી. પરંતુ જાતીય ગુનાનો ભોગ બનનારનું સામાજિક શોષણ અથવા બહિષ્કાર અટકાવવાના સામાજિક ઉદ્દેશ્યને ધ્યાનમાં રાખીને જેના માટે કલમ ૨૨૮-એ ઘડવામાં આવી છે, તે યોગ્ય રહેશે કે ચુકાદાઓમાં, પછી તે આ કોર્ટ હોય, હાઈકોર્ટ હોય કે નીચલી કોર્ટ હોય, ભોગ બનનારનું નામ દર્શાવવું જોઈએ નહીં, અમે ચુકાદામાં તેણીનું 'ભોગ બનનાર'

તરીકે વર્ણન કરવાનું પસંદ કર્યું છે. ઉપરોક્ત સ્થિતિને સ્ટેટ ઓફ કર્ણાટક વિ. પુટ્ટારાજા, [૨૦૦૪] ૧ એસસીસી ૪૭૫ માં પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી.

ટ્રાયલ દરમિયાન સામે આવેલી ફરિયાદપક્ષની રજૂઆત આવશ્યકપણે નીચે મુજબ છે:

બનાવના એક દિવસ પહેલા એટલે કે ૯.૩.૧૯૮૫ ના રોજ સુરસાની પોલીસે બાતમીદાર (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧) ના પતિ રામ શરણની ધરપકડ કરી હતી અને બનાવના દિવસે ચલણ સંબંધિત કોર્ટમાં લાવવામાં આવ્યું હતું. ઓમ પ્રકાશ ઉર્ફે છોટે (જે હવે પછી 'આરોપી' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) જે બાતમીદારના માતા-પિતા સાથે સંબંધ ધરાવતો હતો, તે તેમને કોર્ટ પરિસરમાં મળ્યો હતો. રામ શરણનો ભાઈ જયપાલ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨) પણ બાતમીદાર સાથે ત્યાં હતો અને તે તેની સાથે તેના પતિના જામીન વિશે વાત કરી રહી હતી. થોડા સમય પછી, આરોપી ઓમ પ્રકાશે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ ને ચલણ આવ્યું છે કે નહીં તે જાણવા માટે મોકલ્યો. પછી બપોરે આશરે ૩.૦૦ વાગ્યે આરોપીએ બાતમીદારને કાબૂમાં લઈ લીધી અને તેણે કોર્ટ નજીક જિલ્લા પરિષદની વરંડામાં તેણીની પર બળાત્કાર ગુજારવાનું શરૂ કર્યું. જ્યારે બાતમીદારે બૂમાબૂમ કરી, ત્યારે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ અને એક રામ લાલ ત્યાં આવ્યા અને તેઓએ ઓમ પ્રકાશ પર હુમલો કર્યો જે તેણીની પર બળાત્કાર ગુજારી રહ્યો હતો અને તેઓએ તેને પકડી લીધો અને આરોપીને પોલીસ સ્ટેશન લઈ જવામાં આવ્યો. બાતમીદારે મૌખિક માહિતી આપી અને ત્યારબાદ ચિક નંબર ૧૨૬ એક્ટિવિટી એ-૧ નોંધવામાં આવી અને જનરલ ડાયરીમાં એન્ટ્રી કરવામાં આવી અને કેસ નોંધવામાં આવ્યો. બાતમીદારના શરીરની આંતરિક તપાસ ડૉ. પૂર્ણિમા શ્રીવાસ્તવ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૩) દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને મેડિકલ રિપોર્ટ એક્ટિવિટી એ-૨ છે અને પૂરક રિપોર્ટ એક્ટિવિટી એ-૩ છે. આરોપીની મેડિકલ તપાસ ડૉ. પી.કે. ગંગવાર (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૪) દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને રિપોર્ટ એક્ટિવિટી એ-૪ છે. પોલીસ સ્ટેશનમાં આરોપીનો અંડરવિયર જપ્ત કરવામાં આવ્યો હતો અને જપ્તી મેમો એક્ટિવિટી એ-૬ છે અને

બાતમીદારનો ચાલીયો જમ કરવામાં આવ્યો હતો અને જમી મેમો એક્ટિવિટિ એ-૭ છે. કેસની તપાસનો ચાર્જ શ્રી મહેશ લાલ વધુરિયા (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૬) ને સોંપવામાં આવ્યો હતો, જેમણે બનાવના સ્થળનો સાઈટ પ્લાન (એક્ટિવિટિ એ-૮) તૈયાર કર્યો હતો. આરોપીનો અંડરવિયર અને રામવતીનો ચાલીયો રાસાયણિક તપાસ માટે મોકલવામાં આવ્યો હતો અને રિપોર્ટ એક્ટિવિટિ એ-૨૧ છે. તપાસ પૂર્ણ થયા પછી, આરોપી સામે ચાર્જશીટ ફાઇલ કરવામાં આવી અને ગુનાની નોંધ લેવામાં આવી અને ત્યારબાદ હરદોઈના ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા કેસ સેશન્સ કોર્ટમાં કમિટ કરવામાં આવ્યો.

આરોપી ઓમ પ્રકાશ ઉર્ફે છોટે સામે આઈપીસીની કલમ ૩૭૬ હેઠળ ચાર્જ ઘડવામાં આવ્યો હતો. આરોપીએ ચાર્જ સ્વીકાર્યો ન હતો અને ટ્રાયલની માંગણી કરી હતી. તેની રજૂઆતને સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે ભોગ બનનાર (બાતમીદાર), નજરે જોનાર સાક્ષી જયપાલ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨), ડૉ. શ્રીમતી પૂર્ણિમા શ્રીવાસ્તવ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૩), ડૉ. પી.કે. ગંગવાર (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૪), શ્રી ઉત્તમ કુમાર (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૫), શ્રી મહેશ લાલ વધુરિયા (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૬) અને હેડ કોન્સ્ટેબલ શ્રી જીતેન્દ્ર સિંહ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૭) ની તપાસ કરી.

આરોપી ઓમ પ્રકાશનું નિવેદન ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૭૩ (ટૂંકમાં 'Cr.P.C.') ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ નોંધવામાં આવ્યું હતું. આરોપીએ આક્ષેપ કર્યો હતો કે તેને દુશ્મનાવટના કારણે ફસાવવામાં આવ્યો હતો. તેના દ્વારા એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે તે ભોગ બનનારના ભાઈ અને અન્ય વ્યક્તિઓ સાથે પગલાં લેવા માટે ગામમાંથી આવ્યો હતો. તેણે રાત્રે પોલીસ સ્ટેશનમાં પણ કેટલાક પ્રયાસો કર્યા હતા. તેણે આ હેતુ માટે કેટલાક પૈસા લીધા હતા. જ્યારે ચલણ આવ્યું, ત્યારે તેઓ બિલગ્રામ ચુંગી ખાતે ઉતરી ગયા અને પછી પૈસા પરત કરવાના પ્રશ્ન પર આરોપી, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ અને ભોગ બનનારના પિતા વચ્ચે ઝઘડો થયો. તેઓએ તેના પર હુમલો કર્યો અને તેને ફોજદારી કેસમાં ફસાવવામાં આવ્યો.

પુરાવાને વધુ ખાસ કરીને ભોગ બનનાર (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૧) અને ભોગ બનનારના દિયર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ અને ડૉક્ટર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૩ ના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા, ટ્રાયલ કોર્ટે ઠેરવ્યું કે આરોપો સ્થાપિત થયા છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૩ ના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા, એવું ઠેરવવામાં આવ્યું કે આરોપીને જાણ હોવી જ જોઈએ, અને ભોગ બનનાર ગર્ભવતી હોવાની પૂરી શક્યતા છે. તદનુસાર, કલમ ૩૭૬(૨)(ઇ) ની જોગવાઈઓ લાગુ કરીને આરોપીને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો અને ૧૦ વર્ષની સખત કેદની સજા ફટકારવામાં આવી જે નિર્ધારિત લઘુત્તમ સજા છે. ટ્રાયલ કોર્ટે ઠેરવ્યું કે નિર્ધારિત લઘુત્તમ સજા ઘટાડવાનું કોઈ કારણ નથી.

હાઈકોર્ટ સમક્ષ અપીલમાં એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે ફરિયાદપક્ષની રજૂઆત માન્યામાં ન આવે તેવી છે અને ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીને દોષિત ઠેરવવો જોઈતો ન હતો. હાઈકોર્ટે વાદગ્રસ્ત ચુકાદા દ્વારા દોષિત ઠરાવ અને સજાને સમર્થન આપ્યું. તેણે નોંધ્યું કે એફઆઈઆર કોઈપણ વિલંબ વિના તાત્કાલિક નોંધવામાં આવી હતી. ભોગ બનનારનો પુરાવો વિશ્વસનીય અને નક્કર હતો. તે પોતે જ દોષિત ઠરાવ નોંધવા માટે પૂરતું હતું. આ ઉપરાંત નજરે જોનાર સાક્ષી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ નો પુરાવો હતો. તેથી, એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે ફરિયાદપક્ષે સ્પષ્ટપણે સ્થાપિત કર્યું છે કે આરોપી દ્વારા ગુનો આચરવામાં આવ્યો હતો. પૃષ્ઠભૂમિ તથ્યોના સંદર્ભમાં, એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે આરોપી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીની ઇચ્છા પર પ્રભુત્વ મેળવવાની સ્થિતિમાં હતો. તેથી, નોંધાયેલ દોષિત ઠરાવ જાળવી રાખવામાં આવ્યો અને અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી.

અપીલના સમર્થનમાં, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી કે ફરિયાદપક્ષની રજૂઆત સ્પષ્ટપણે માન્યામાં ન આવે તેવી છે. એ માન્યામાં આવે તેવું નથી કે જે આરોપી ભોગ બનનારના પતિને જામીન પર મુક્ત કરાવવામાં મદદ કરવા માટે ગયો હતો તે તેણીની પર બળાત્કાર ગુજારશે, તે પણ ધોળા

દિવસે. કોઈપણ સંજોગોમાં, એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે કલમ ૩૭૬(૨) (ઈ) ની જરૂરિયાતો સાબિત થઈ ન હતી.

સામા પક્ષે, રાજ્ય તરફથી વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી કે ફરિયાદપક્ષની રજૂઆત માત્ર ફરિયાદપક્ષ દ્વારા જ નહીં પરંતુ નજરે જોનાર સાક્ષી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી નં. ૨ દ્વારા પણ નક્કર પુરાવા દ્વારા સ્પષ્ટપણે સ્થાપિત થઈ છે. એ નોંધવું જરૂરી છે કે અપીલકર્તા રંગે હાથે પકડાયો હતો અને તેને પોલીસ સ્ટેશન લઈ જવામાં આવ્યો હતો જ્યાં તાત્કાલિક એફઆઈઆર નોંધવામાં આવી હતી.

જ્યાં સુધી કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) ની લાગુ પડવાની વાત છે, એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ડૉક્ટરે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે ભોગ બનનાર છ મહિનાની ગર્ભવતી હતી, અને તે બાહ્ય દેખાવ પરથી જાણી શકાય છે. ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે જ અવલોકન કર્યું હતું કે આરોપીને ખબર હોવી જ જોઈએ કે ભોગ બનનાર ગર્ભવતી છે અને તે અંગે પૂરી શક્યતા છે. જોકે હાઈકોર્ટે આ પાસા સાથે કામ કર્યું નથી, તેણે સ્પષ્ટપણે નોંધ્યું છે કે આરોપી ભોગ બનનારની ઈચ્છા પર પ્રભુત્વ મેળવવાની સ્થિતિમાં હતો.

તે કાયદો સ્થાપિત છે કે જાતીય હુમલાનો ભોગ બનનારને સાગરિત તરીકે ગણવામાં આવતી નથી અને તેથી, તેણીના પુરાવાને ડૉક્ટરના પુરાવા સહિત અન્ય કોઈ પુરાવાથી સમર્થનની જરૂર નથી. આપેલ કેસમાં જો ભોગ બનનારની તપાસ કરનાર ડૉક્ટરને બળાત્કારના ચિહ્નો જોવા ન મળે, તો પણ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીની એકમાત્ર જુબાની પર અવિશ્વાસ કરવાનું કોઈ કારણ નથી. સામાન્ય સંજોગોમાં જાતીય હુમલાનો ભોગ બનનાર આવા ગુનાને પોતાના પરિવારના સભ્યો સમક્ષ પણ જાહેર કરવાનું પસંદ કરતી નથી, તો પછી લોકો કે પોલીસ સમક્ષ તો નહીં જ. ભારતીય મહિલાઓમાં આવા ગુનાને છુપાવવાનું વલણ હોય છે કારણ કે તેમાં તેણીની પ્રતિષ્ઠા તેમજ તેણીના પરિવારની પ્રતિષ્ઠા સામેલ હોય છે. માત્ર કેટલાક કિસ્સાઓમાં જ ભોગ બનનાર છોકરી અથવા પરિવારના સભ્યોમાં પોલીસ સ્ટેશન જવાની અને કેસ નોંધવાની હિંમત હોય છે.

વર્તમાન કેસમાં ભોગ બનનારે આરોપીને ખોટી રીતે ફસાવ્યો હોવાનું બચાવ પક્ષ તરફથી આપવામાં આવેલ સૂચન તર્કને અપીલ કરતું નથી. પરિણીત મહિલા માટે પોતાની પ્રતિષ્ઠા અને સન્માનને નુકસાન પહોંચાડ્યા પછી આરોપીને ખોટી રીતે ફસાવવાનું કોઈ દેખીતું કારણ નહોતું.

તાજેતરમાં, સામાન્ય રીતે મહિલાઓ સામેના ગુના અને ખાસ કરીને બળાત્કારના કિસ્સાઓ વધી રહ્યા છે. તે એક વિડંબના છે કે જ્યારે આપણે તમામ ક્ષેત્રોમાં મહિલાઓના અધિકારોની ઉજવણી કરી રહ્યા છીએ, ત્યારે આપણે તેમના સન્માન માટે થોડી કે કોઈ ચિંતા દર્શાવતા નથી. તે જાતીય ગુનાઓનો ભોગ બનેલી મહિલાઓના માનવીય ગૌરવના ઉદ્ધંધન પ્રત્યે સમાજની ઉદાસીનતાનું દુઃખદ પ્રતિબિંબ છે. આપણે એ યાદ રાખવું જોઈએ કે બળાત્કારી માત્ર ભોગ બનનારની ગોપનીયતા અને વ્યક્તિગત અખંડિતતાનું ઉદ્ધંધન કરતો નથી, પરંતુ આ પ્રક્રિયામાં અનિવાર્યપણે ગંભીર મનોવૈજ્ઞાનિક તેમજ શારીરિક નુકસાન પહોંચાડે છે. બળાત્કાર એ માત્ર શારીરિક હુમલો નથી – તે ઘણીવાર ભોગ બનનારના સમગ્ર વ્યક્તિત્વનો વિનાશક છે. એક ખૂની તેના ભોગ બનનારના ભૌતિક શરીરનો નાશ કરે છે, એક બળાત્કારી લાચાર સ્ત્રીના આત્માને જ અધોગતિમાં ધકેલી દે છે. તેથી, બળાત્કારના આરોપો પર આરોપીની ટ્રાયલ ચલાવતી વખતે કોર્ટે મોટી જવાબદારી નિભાવવી પડે છે. તેઓએ આવા કેસોનો અત્યંત સંવેદનશીલતા સાથે સામનો કરવો જોઈએ. અદાલતોએ કેસની વ્યાપક સંભાવનાઓની તપાસ કરવી જોઈએ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીના નિવેદનમાં નાના વિરોધાભાસો અથવા નજીવા તફાવતોથી પ્રભાવિત થવું જોઈએ નહીં, જે ઘાતક પ્રકૃતિના નથી, જેથી અન્યથા વિશ્વસનીય ફરિયાદપક્ષના કેસને ફગાવી દેવામાં ન આવે. જો ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીના પુરાવાઓ વિશ્વાસ જગાડે છે, તો ભૌતિક વિગતોમાં તેણીના નિવેદનના સમર્થનની માંગ કર્યા વિના તેના પર આધાર રાખવો જોઈએ. જો કોઈ કારણસર કોર્ટને તેણીની જુબાની પર સંપૂર્ણ વિશ્વાસ મૂકવો મુશ્કેલ લાગે છે, તો તે એવા પુરાવા શોધી શકે છે જે તેણીની જુબાનીને ખાતરી આપી શકે, જે સાગરિતના

કેસમાં જરૂરી સમર્થનથી ઓછા હોય. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીની જુબાનીને સમગ્ર કેસની પૃષ્ઠભૂમિમાં સમજવી જોઈએ અને ટ્રાયલ કોર્ટે તેની જવાબદારી પ્રત્યે જીવંત રહેવું જોઈએ અને જાતીય સતામણી સામેલ હોય તેવા કેસો સાથે કામ કરતી વખતે સંવેદનશીલ બનવું જોઈએ. આ સ્થિતિને સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિ. ગુરમીત સિંહ, [૧૯૯૬] ૨ એસસીસી ૩૮૪ માં પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી.

જાતીય ગુનાના ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીને સાગરિતની સમકક્ષ રાખી શકાય નહીં. તે વાસ્તવમાં ગુનાનો ભોગ બનેલી છે. એવિડન્સ એક્ટમાં ક્યાંય એવું કહેવામાં આવ્યું નથી કે જ્યાં સુધી તેણીના પુરાવાને ભૌતિક વિગતોમાં સમર્થન આપવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેનો સ્વીકાર કરી શકાતો નથી. તેણી કલમ ૧૧૮ હેઠળ નિઃશંકપણે સક્ષમ સાક્ષી છે અને તેણીના પુરાવાને શારીરિક હિંસાના કેસોમાં ઇજાગ્રસ્ત સાથે જોડાયેલ જેટલું જ વજન મળવું જોઈએ. ઇજાગ્રસ્ત ફરિયાદી અથવા સાક્ષીના કિસ્સામાં તેણીના પુરાવાના મૂલ્યાંકનમાં પણ એટલી જ હદે કાળજી અને સાવધાની રાખવી જોઈએ અને તેનાથી વધુ નહીં. જરૂરી એ છે કે કોર્ટે એ હકીકતથી વાકેફ હોવું જોઈએ કે તે એવી વ્યક્તિના પુરાવા સાથે કામ કરી રહી છે જે તેણીની દ્વારા લગાવવામાં આવેલા ચાર્જના પરિણામમાં રસ ધરાવે છે. જો કોર્ટ આ વાત ધ્યાનમાં રાખે છે અને સંતોષ અનુભવે છે કે તે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીના પુરાવા પર કાર્યવાહી કરી શકે છે. ઇન્ડિયન એવિડન્સ એક્ટ, ૧૮૭૨ (ટૂંકમાં 'એવિડન્સ એક્ટ') માં કલમ ૧૧૪ ના દૃષ્ટાંત (બી) ની સમાન કાયદા અથવા પ્રથાનો કોઈ નિયમ સામેલ નથી કે જેમાં તેને સમર્થનની જરૂર પડે. જો કોઈ કારણસર કોર્ટ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીની જુબાની પર સંપૂર્ણ વિશ્વાસ મૂકવામાં ખચકાય છે, તો તે એવા પુરાવા શોધી શકે છે જે સાગરિતના કેસમાં જરૂરી સમર્થનથી ઓછા હોય તેવા પુરાવા તેણીની જુબાનીને ખાતરી આપી શકે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીની જુબાનીને ખાતરી આપવા માટે જરૂરી પુરાવાનું સ્વરૂપ આવશ્યકપણે દરેક કેસના તથ્યો અને સંજોગો પર આધાર રાખે છે. પરંતુ જો ફરિયાદપક્ષની સાક્ષી પુખ્ત વયની અને સંપૂર્ણ સમજણ ધરાવતી હોય, તો કોર્ટ તેણીના પુરાવા પર દોષિત ઠરાવનો આધાર રાખવા માટે હકદાર છે સિવાય કે

તે નબળા અને વિશ્વાસપાત્ર ન હોવાનું જણાય. જો કેસના રેકૉર્ડ પર દેખાતા સંજોગોની સંપૂર્ણતા એ દર્શાવે છે કે આરોપી વ્યક્તિને ખોટી રીતે સંડોવવા માટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી પાસે કોઈ મજબૂત હેતુ નથી, તો કોર્ટે સામાન્ય રીતે તેણીના પુરાવાનો સ્વીકાર કરવામાં કોઈ ખચકાટ રાખવો જોઈએ નહીં. આ સ્થિતિ સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર વિ. ચંદ્રપ્રકાશ કેવલચંદ જૈન, [૧૯૯૦] ૧ એસસીસી ૫૫૦ માં પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી.

કલમ ૩૭૬ ની પેટા-કલમ (૨) બળાત્કારના કેટલાક વિશેષ કેસોને વધુ કડક સજા સાથે શિક્ષાપાત્ર બનાવે છે. કલમ ૩૭૬ ની પેટા-કલમ (૨) નીચે મુજબ વાંચી શકાય છે:

"૩૭૬(૨) જે કોઈ, -

(a) પોલીસ અધિકારી હોવા છતાં બળાત્કાર ગુજારે છે

(i) પોલીસ સ્ટેશનની હદમાં કે જ્યાં તેની નિમણૂક કરવામાં આવી છે; અથવા

(ii) કોઈપણ સ્ટેશન હાઉસના પરિસરમાં પછી ભલે તે પોલીસ સ્ટેશનમાં આવેલું હોય કે ન હોય કે જ્યાં તેની નિમણૂક કરવામાં આવી છે; અથવા

(iii) તેની કસ્ટડીમાં રહેલી અથવા તેના તાબાના પોલીસ અધિકારીની કસ્ટડીમાં રહેલી મહિલા પર; અથવા

(b) જાહેર સેવક હોવાથી, તેના સત્તાવાર પદનો લાભ ઉઠાવે છે અને આવા જાહેર સેવક તરીકે તેની કસ્ટડીમાં અથવા તેના તાબાના જાહેર સેવકની કસ્ટડીમાં રહેલી મહિલા પર બળાત્કાર ગુજારે છે; અથવા

(c) જેલમાં, રિમાન્ડ હોમમાં અથવા અમલમાં રહેલા કોઈપણ કાયદા દ્વારા અથવા તેના હેઠળ સ્થાપિત કરાયેલા કસ્ટડીના અન્ય સ્થળે અથવા મહિલાઓની અથવા બાળકોની સંસ્થાના સંચાલનમાં અથવા સ્ટાફમાં હોવાથી તેના સત્તાવાર પદનો લાભ ઉઠાવે છે અને આવી જેલ, રિમાન્ડ હોમ, સ્થળ અથવા સંસ્થાની કોઈપણ કેદી પર બળાત્કાર ગુજારે છે; અથવા

(d) હોસ્પિટલના સંચાલનમાં અથવા સ્ટાફમાં હોવાથી, તેના સત્તાવાર પદનો લાભ ઉઠાવે છે અને તે હોસ્પિટલમાં કોઈ મહિલા પર બળાત્કાર ગુજારે છે; અથવા

(e) કોઈ મહિલા ગર્ભવતી હોવાનું જાણવા છતાં તેના પર બળાત્કાર ગુજારે છે; અથવા

(f) જ્યારે કોઈ સ્ત્રી બાર વર્ષથી ઓછી ઉંમરની હોય ત્યારે તેના પર બળાત્કાર ગુજારે છે; અથવા

(g) સામુહિક બળાત્કાર ગુજારે છે,

તેને સખત કેદની સજા કરવામાં આવશે જે દસ વર્ષથી ઓછી ન હોવી જોઈએ પરંતુ જે આજીવન કેદ સુધીની હોઈ શકે છે અને તે દંડને પણ પાત્ર રહેશે."

જે વર્ગ વધુ કડક સજા આકર્ષે છે તે પૈકીની એક ગર્ભવતી મહિલા પર બળાત્કાર છે. આવા કિસ્સાઓમાં જ્યાં બળાત્કારનો ગુનો સ્થાપિત થયો હોય ત્યાં કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) ના અમલ માટે ફરિયાદપક્ષે એ પણ સ્થાપિત કરવું પડશે કે આરોપી જાણતો હતો કે ભોગ બનનાર ગર્ભવતી છે. વર્તમાન કેસમાં આવો કોઈ પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો. ટ્રાયલ કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચી હતી કે આરોપી તેને જાણતો હોવાની "પૂરી શક્યતા" હતી. શક્યતા અને નિશ્ચિતતા વચ્ચે મોટો તફાવત છે. કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) હેઠળ આવરી લેવામાં

આવેલા કેસ પર વિચાર કરતી વખતે એ જોવાની જરૂર છે કે શું પુરાવા આરોપીની જાણકારી સ્થાપિત કરે છે. માત્ર જાણકારીની શક્યતા પૂરતી નથી. જ્યારે કેસ એવો હોય કે જેમાં ગુનાના ગંભીર સ્વરૂપને કારણે, કાયદાકીય રીતે નિર્ધારિત મુજબ, વધુ કડક સજા પૂરી પાડવામાં આવી હોય, ત્યારે તે સ્થાપિત થવું જોઈએ અને શક્યતા અનુમાનિત કરવી જોઈએ નહીં. કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) ની ભાષા સ્પષ્ટ છે. તેને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા એ સ્થાપિત કરવાની જરૂર છે કે આરોપી જાણતો હતો કે તેણી ગર્ભવતી છે. આ "તેણી ગર્ભવતી છે તે જાણવા છતાં" અભિવ્યક્તિના ઉપયોગ પરથી સ્પષ્ટ છે. આ વૈચારિક રીતે અલગ છે કે તેની જાણકારીની શક્યતા છે અથવા કદાચ તે જાણતો હતો. જાણકારી વિશે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા હકારાત્મક પુરાવા રજૂ કરવાના રહેશે. આરોપી જાણતો હતો કે ભોગ બનનાર ગર્ભવતી છે તે દર્શાવવા માટે રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવેલી કોઈપણ સામગ્રીની ગેરહાજરીમાં આઈપીસીની કલમ ૩૭૬(૨)(ઈ) લાગુ કરી શકાય નહીં. તે હદ સુધી નીચલી અદાલતોના ચુકાદાઓ ટકાવી શકાય તેમ નથી. જોકે, આઈપીસીની કલમ ૩૭૬(૧) હેઠળ નિર્ધારિત લઘુત્તમ સજા સ્પષ્ટપણે લાગુ પડે છે.

સજામાં ૧૦ વર્ષથી ઘટાડીને ૭ વર્ષના સુધારા સાથે, અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી.

*This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.